

NOVINY

Kulturního spolku Kozojedy
a obce Kozojedy

Číslo 4/2003

1. července 2003

Léto budiž pochváleno...

Do této věty, kterou jsme zvolili za titulky našeho obvyklého přehledu, vyúsťuje lyrická hra Fráni Šrámka „Léto“; obrázky, které jsme vybrali jako ilustraci, vzdal hold darům léta Max Švabinský; a my ostatní se necháme nadchnout krásou lesů, vod a strání, jak o letní přírodě básnil S. K. Neumann.

Svatá Markyta hodila srp do žita

V červenci jsou u nás v podstatě stejné povětrnostní podmínky jako v subtropických oblastech. Panuje období vrcholného léta. Slunce ještě kulminuje vysoko na obloze, je dlouhý den a ovzduší nad pevninou se silně prohřívá. Dlouhodobá meteorologická pozorování potvrzují, že nejvyšší průměrné teploty jsou v období mezi 15. a 27. červencem, kdy dosahují i 20 °C. Rekordní teplota 40,2 °C byla naměřena v Uhříněvsi u Prahy 27. 7. 1983. Není tedy shoda mezi vrcholem léta astronomickým a letním počasím podle průměrů odvozených z meteorologické skutečnosti. V posledním červencovém týdnu však už často po ránu pocítujeme, jak oprávněná je pronostika, která praví „Svatá Anna, chladna zrána“. Teplota půdy také stále stoupá a ke konci měsíce je nejvyšší z celého roku: pohybuje se kolem 22 °C.

Červenec je měsícem maximálních srážek, často ve formě přivalových lijáků z bouřek. To se např. potvrdilo katastrofickými zátopami na severu Čech a Moravy v roce 1997 a 2001. V kozojedské oblasti je vzhledem k dešťovému ministínu průměr srážek jen cca 80 mm/m². Zkušenost nám potvrzuje, že na Radnicku a Kralovicku jsou srážky mohutnější. V červenci se začíná zkracovat den, a to o plnou hodinu.

Co se v srpnu neuvaří, ani v září se nezdaří

Srpen je považován za měsíc s nejstálejším počasím. Je stále dostatek světla, většinou ubývá srážek a v průměru je jen 3 až 5 bouřkových dnů. (Mluvíme-li o srpnové stabilizaci počasí, jako paradox nám vytane na mysl vzpomínka na povodňové katastrofy koncem srpna 2002, kdy se tzv. tisíciletá voda svými strašnými hospodářskými důsledky tragicky zapsala do extrémů meteorologických pozorování.)

Srpen má nejmenší teplotní výkyvy. V kozojedské nadmořské výšce dosahuje průměr teplot 16 °C. Teplotní maxima jsou však stále ještě vysoká, tak např. 12. 8. 1998 jsme v Rakoluskách naměřili 36 °C. Konce měsíce lze v ranních hodinách zaznamenat citelnější ochlazení, které vytváří bohatou rosou. Teplota půdy je stále poměrně vysoká a od teploty červencové se liší jen nepatrně. Srážky v kozojedském mikroregionu jsou poměrně nízké – zhruba 70 mm/m².

Dlouhé letní dny jsou tytam, neboť se přibližuje podzimní rovnodennost. Den

se krátí o hodinu a 45 minut.

Z extrémů let 2001 – 2002 by bylo ukvapené tvrdit, že středoevropské klima se mění. Údaje zprůměrované podle 227 let klementinských pozorování i přes občasné výkyvy platí. Nicméně s dalšími rozmary počasí – někdy i drastickými – bude třeba i nadále počítat.

Údaje shrnul J. F.

CO UŽ BYLO

Máje – 3. 5. 2003

„Máje jsou pěknou tradicí.“ Letos se na tomto mínění shodlo 32 mladých májovníků se svým kecalem (p. Oldřich Procházka) a májovníkem (J. Švejkovský). Sešly se čtyři kolony tanečníků, ke kterým se přidali i další kozojedští v krojích.

Počasí se mračilo už od rána, ale odpoledne se vyjasnilo do krásného dne. Kolem jedné hodiny vše začalo již tradičně besedou u májky v podání školáků pod vedením p. Věry Kovářové. Průvod obešel celkem pět svobodných kozojedských děvčat, což je o něco méně oproti loňsku. To ale na půvabu celé akci neubralo. Zastavilo se samozřejmě i u Procházků, kde kecalovi „Fenclové“ krásně zahráli. Neopomněli zahrát i paní Sinkulové k narozeninám, což se už stalo tradicí. V průvodu prodávaly v krojích p. M. Moulisová a p. M. Němcová májové perníčky. Celým průvodem doprovázel májovníky i návštěvníky p. Z. Taubr s poníkem Luckou, která vezla dostatek piva i limonád pro všechny. Odpoledne bylo zakončeno opět u májky, kde na závěr zahrála muzika sólo pro starostu obce p. J. Lomičku.

Foto Petr Němec

Ve 20:00 hodin začala májová zábava v KD. Ve 21:00 přišla na řadu očekávaná a dlouho předem nacvičovaná Česká beseda v podání letošních májovníků. Besedu hudba V. Žákovce zahrála živě, což už je také jakousi raritou. Slovy pana Žákovce: „Živě hrajeme besedu už jen v Kozojedech, všude jinde ji pouštějí z CD.“ Před půlnocí zpestřili májovníci zábavu „půlnočním překvapením“. Mladí muži si s děvčaty vyměnili své kroje i taneční role a zopakovali publiku Českou besedu již velmi uvolněně a s velkou chutí. Následovala volenka pro převlečené májovníky. Překvapení se opravdu vydařilo. Taneční zábava pokračovala poté až do ranních hodin. Někteří májovníci se protančili večerem i k menším úrazům, což jim však nezabránilo, aby si všichni užili mnoho legrace a zábavy v krásných staročeských krojích.

Kozojedské máje získávají stále větší oblibu mezi lidmi – účastníky i diváky. Už se objevily i plány na příští rok. Rádi bychom nejen opakovali tradici vytvořenou za čtyři roky, kdy v roce 2000 navázali na staročeské máje po letech „mladí ženáci“. Rádi bychom se vrátili i k dalším zvykům májů, o kterých vypráví zápisy v kozojedské kronice.

Poděkování patří všem, kteří pomohli při organizaci a přispěli svou účastí ke zdárnému průběhu letošních Staročeských májů v Kozojedech. Jménem májovníků je třeba poděkovat p. Markétě Němcové, která nacvičila besedu a největší měrou se podílela na organizaci celé akce.

Letošní májovníci:

Marek Peterka-Václava Soukupová
Michal Fryček- Petra Vrbová
Roman Havlíček - Lenka Vrbová
Václav Peřina – Lucie Fenclová
David Týmr- Kristýna Vitoušová
Lukáš Kolman- Vladimíra Rodková
Josef Slach – Veronika Píclová
Bartoloměj Štěrbá –Jana Rejmanová

Jiří Oliverius – Iveta Galovičová
Petr Gajdoš – Michaela Lavičková
Václav Zuska – Renáta Galovičová
Jiří Pícl – Marie Zábranská
Jaroslav Baborák – Jana Romová
Jaroslav Hlavsa – Helena Štěrbová
Zdeněk Lomička- Radka Lomičková
Jan Štěrbá – Petra Šubrtová

H. Štěrbová

Národní divadlo Praha – představení Lucerna - 18. května 2003

Zájem o návštěvu divadelního představení v Národním divadle v Praze předčil první očekávání. Pro velký počet přihlášených byl přibojednán druhý autobus, přesto se však nedostalo na všechny zájemce.

Pohádková divadelní hra A. Jiráska *Lucerna* lákala mnoho členů kulturního spolku i ostatních kozojedských občanů. První autobus odjížděl z Kozojed již ve 12:30. Cestující měli možnost během odpoledne prohlédnout si či navštívit zajímavá místa v Praze. Paní J. Benešová, která zajišťovala rezervace a organizovala spolu s paní Slachovou celý zájezd, nabídla všem aktuální informace o možnostech prohlídky kulturních památek.

Druhý autobus jel navečer přímo na představení.

Vystoupení ve skvělém obsazení bylo krásným zážitkem umocněným atmosférou Národního divadla. O přestávkách bylo možné prohlédnout si prostory divadla, základní kameny či foyer, bohaté svou uměleckou výzdobou. Celý interiér divadla je doslova pokladnicí výtvarných děl českých umělců.

Divadelní představení režíroval Vladimír Morávek a hráli mnozí známí herci: Václav Postránecký (vrchní), David Matásek (mlynář), Kateřina Winterová (Hanička), Alois Švehlík (Klásek), Iva Janžurová (Klásková), Pavel Liška, Josef Vinklář (vodníci), dále pak Vlasta Chramostová, Jan Hartl, Bronislav Poloczek, Miloš Nesvadba, Jitka Smutná, Miroslav Doležal a další.

3. dětský den „Pojďte s námi do pohádky“ – 14. 6. 2003

Již potřetí pořádal Spolek pro ochranu přírodní rezervace a hradu Krašova ve spolupráci s Mikroregionem Kralovicko a Kulturním spolkem Kozojedy na hradě Krašově a v jeho okolí pohádkový den.

Sněhurka a sedm trpaslíků, pohádka nacvičená členy kulturního spolku a jejich přáteli, byla úvodním představením celé pohádkové cesty ke hradu Krašovu. Jako předešlé dva roky měla pohádka hraná v krásných divadelních kostýmech veliký úspěch u dětí, obzvláště nejmenších. Rozzářené oči, otevřené pusinky k úsměvu nebo k pláči. Bylo jim líto Sněhurky a spolu s ní se bály zlé královny, která se dovedla proměnit v ohyždnou čarodějnicí s otráveným jablkem. Fandily princí, který procitěně spolu s trpaslíky hořekoval nad otrávenou Sněhurkou a tleskaly, když se Sněhurka probudila princovým polibkem.

Zajímavou zábavu představení skýtalo i rodičům, kteří doprovázeli své děti Pohádkovým lesem. Role pohádky byly obsazeny povětšinou jejich známými. Kostýmy trpaslíků i dalších aktérů a jejich herecké amatérské výkony vyvolávaly hodně smíchu. Představení Sněhurky bylo sehráno kromě dvou počátečních zkoušek osmnáctkrát. To odpoledne svítilo sluníčko, ze všech účinkujících se řinul pot a i přes velikou únavu vydrželi herci bavit děti a dospělé až do pozdního odpoledne.

Po cestě lesem k hradu předváděli pohádky žáci kozojedské školy. Zapojovali do svých her diváky, procházející děti, a ty dostávaly za splnění úkoly různé dárky. Letos p. V. Kovářová nacvičila s dětmi pohádky: **Popelka** (A. Karlíčková, K. Fraňková, V. Hach), **Bob a Bobek** (V. Košťál, T. Hach), **O Smolíčkovi** (P. Mutlová, O. Fencel, V. Bláha, E. Růžencová), **O veliké řepě** (J. Bláhová, T. Taubrová), **Křemílek a Vochoomůrka** (L. Záborská, V. Volínová, K. Rodková, Z. Knedlíková), **Červená Karkulka** (K. Vopatová, L. Vopatová, J. Fröhlichová, M. Tichá, V. Wohlmutová, R. Šott), **Tři zlaté vlasy děda Vševěda** (V. Folk, J. Lhoták, L. Fencel, K. Kašíková, Š. Čadová, M. Kolman, Z. Kašíková, V. Lepičová, V. Vodrážková, R. Taubrová, P. Štol, M. Němcová).

Dva rohatí čerti okupovali jeskyni v lese. Harašili řetězy, hráli karty a děsili procházející děti.

V předhradí stály jako každý rok stánky. Cukrová vata voněla sladce po lese, medovina lákala dospělé návštěvníky. Bylo možné vyrobit si vlastní svíčku z vosku. Veliký úspěch měl stánek s dřevěnými hračkami. Přímo na prvním hradním nádvoří stál stánek se stříbrnými šperky. Druhé nádvoří patřilo už tradičně historickému šermu. Děti měly možnost, i když právě šermíři odpočívali, prohlédnout si meče, sekery, štíty, drátěné košile i historické obleky.

14. červen se vyvedl, počasí bylo jako na objednávku. Hezké zážitky z předchozích let přilákaly spoustu diváků. A z této akce pro děti se stává krásná tradice, na níž se těší jak malí diváci, tak všichni účinkující. Poděkování patří všem organizátorům, dospělým i dětským hercům a jejich maminkám, které na děti dohlížely.

Václava Peřinová, foto P. Němec

Řemesla na Krašově

5. července a 23. srpna pořádá Spolek pro ochranu přírodní rezervace a hradu Krašova další ukázkou starých řemesel na hradě Krašově. Uvidíte opět řemeslníky při práci a mnohé jejich výrobky si budete moci zakoupit. V předhradí je zajištěno občerstvení.

Koncert G. Demeterové

9. srpna 2003 v 19:00 hodin se opět uskuteční v rámci akce Barokní perly koncert G. Demeterové v kozojedském kostele sv. Mikuláše. Vstupné bude Kč 80.--, vstupenky budou v předprodeji na Obecním úřadě v Kozojedech. Je pravděpodobné, že při koncertě bude na oltáři umístěna kopie původní Kozojedské madony, o jejíž zhotovení usiluje p. B. Štěřba.

Odhalení vodníka

16. srpna bude slavnostně odhalena socha vodníka v Podkrašovském mlýně. Vodník (zatím bezejmenný) bude napříště připomínat velkou vodu loňského roku. Pod jeho krkem bude vodoznak = maximální výška vody ze dne 13. 8. 2002. (Na zeď mlýnice nelze znak k ostatním značením velkých vod umístit, protože voda zatopila celou zeď a sahala až do tašek na střeše.) Při této příležitosti bude u mlýna uspořádána veselice s občerstvením a muzikou – hraje kapela Sebranka. Vodník bude odhalen, oslavován a poté svěřen do péče místní mlynářky. Vzhledem k tomu, že vodník dosud má jen obecné jméno Podkrašovský, vypisujeme soutěž (o ceny) na vymyšlení jeho nového příhodného jména. Své nápady na lístku zašlete p. B. Štěřbovi, Kozojedy 61, nebo pošlete SMS na číslo 603 511276.

Kultura v okolí

Letní kino Kralovice tel. 373396464

Červenec - začátky představení: - 21:30 hodin

1. - 2. 07. **Pán prstenů: dvě věže** – fantastický – 179 min, 3. - 4. 07. **Rytíři za Šanghaje** – akční komedie, 5. - 6. 07. **Kluci to chtěj ... a pořád** – komedie SRN, 7. 07. **25. hodina** – USA, 8. 07. **XXX** – akční thriller USA, 9. 07. **Moje tlustá řecká svatba** – komedie USA, 10. - 11. 07. **8 mile** – hudební drama, 12. - 13. 07. **Slzy slunce** – válečné drama USA, 14. 07. **Kruté radosti** – retrofilm ČR, 15. - 16. 07. **Zločin je extrémní sport** – akční krimi, 17. - 18. 07. **Dům naruby** – komedie USA, 19. - 20. 07. **Pupendo** – hořká komedie ČR, 21. 07. **Sexy party** – studentská komedie – USA - SRN, 22. - 23. 07. **Daredevil** – sci-fi akční USA, 24. 07. **Johnny English** – špiónážní komedie, 25. 07. **Herry Potter a tajemná komnata** – pohádk. adapt., 26. - 27. 07. **Femme fatale** – akční thriller, 28. 07. **Čert ví proč** – pohádka ČR, SR, 29. - 30. 07. **Taxi 2003** – akční komedie - Francie, 31. 07. **Gangy v New Yorku** – hist. drama;

Srpen - začátky představení: - 21:00 hodin

01. 08. **Hladina adrenalinu** – sportovní krimi thriller, 02. - 03. 08. **Opilý láskou** – romant. komedie USA, 04. 08. **Kameňák** – komedie ČR, 6. - 7. 08. **Charliho andílci - na plný pecky** – akční komedie, 8. 08. **Pán prstenů: dvě věže** – fantastický, 9. - 10. 08. **Kurýr** – akční komedie USA, Francie, 11. - 12. 08. **Na pokraji smrti** – akční thriller USA, SRN, 13. 08. **Krysař** – hudební balada D. Landy – ČR, 14. - 15. 08. **Kruh** – horor USA, Japonsko, 16. - 17. 08. **Dnes neumírej** – bondovka USA, VB, 18. - 19. 08. **Identita** – thriller USA, 20. - 21. 08. **X-MEM 2** – fantastický akční, 22. 08. **Herry Potter a tajemná komnata** – pohádk. adapt, 23. - 24. 08. **Chicago** – muzikál, USA, SRN, 25. - 26. 08. **Kurz sebeovládání** – komedie USA, 27. 08. **Pupendo** – komedie ČR, 28 - 29. 08. **Matrix reloaded** – sci-fi thriller USA, Austrálie, 30. 08. **Asterix a obelix: Kleopatra** – konec prázdnin – kino se loučí – pro děti do 15 let zdarma, ostatní Kč 30,--.

M. Týnice – tel. 373396410 -

otevřeno: 9:00 – 18:00, kromě PO

Plasy – Konvent – tel. 373/322174

otevřeno: 9:00 – 16:00, vždy kromě PO

Krašov

05. 07. 2003 – řemesla

23. 08. 2003 – řemesla

Kaceřov – zámek - tel. 373332094

05. 07. – 13:00 hod, 15:00 hod

02. 08. - 13:00 hod, 15:00 hod

Kožlany – Městské muzeum

Dr. E. Beneše – tel. 373397333

otevřeno út-ne 9-15:30 hodin

Významné osobnosti Kozojed

Soubor životopisných statí
připravil Jiří Svoboda

Akademik JUDr. Václav Hora

Václav Hora se narodil dne 8. září 1873 v čp. 12 (u Kašíků) v Kozojedech. Vychodil tu obecnou školu, pak studoval na gymnáziu v Plzni a po maturitě přešel na Právnickou fakultu Karlovy univerzity v Praze. Zde byl r. 1897 promován. Rok nato prodali jeho rodiče usedlost čp. 12 v Kozojedech Kašíkům ze Dřevce. Dnes 73letý pan Bohuslav Kašík uchovává doma kupní smlouvu z r. 1898, v níž jeho děd, nový majitel usedlosti, se zavazuje, že bude Horovým rodičům poskytovat až do jejich smrti bydlení a výměnek. Otec František Hora zemřel 75letý v roce 1908, matka Marie Horová r. 1924 ve svých 85 letech. Oba jsou pochováni na starém kozojedském hřbitově u kostela

V. Hora nejprve působil v soudní službě v Plzni, pak přešel do Prahy, kde se stal brzy univerzitním profesorem.

Hájil neohroženě soudcovskou nezávislost v bývalém Rakousku-Uhersku. Vystoupil rázně proti praxi německých soudců v takzvaném uzavřeném německém území, kde tito soudcové odmítali přijímat české spisy a vyslýchat české občany v jejich mateřském jazyce.

Odsoudil výnos tehdejšího ministra spravedlnosti, který se snažil přispět německým soudcům v jejich nezákonném jednání.

Po skončení 1. světové války bylo utvořeno také ministerstvo unifikací, které mělo za úkol sjednotit zákonodárství, neboť jiné zákony platily v českých zemích a jiné na území Slovenska a Podkarpatské Rusi. Profesor JUDr. Hora byl pověřen úkolem vypracovat sjednocovací osnovy a návrhy zákonů. Práce trvala až do německé okupace. Po ujednání míru s Maďarskem byl ustaven Smíšený rozhodčí soud československo-maďarský, jehož předsedou byl příslušník neutrálního státu, a soudci byli jeden Čechoslovák a jeden Maďar. Zástupcem našeho státu byl profesor dr. Hora. Rozhodovaly se majetkové spory maďarských velkostatkářů proti našemu státu po vyhlášení pozemkové reformy. Tuto funkci vykonával prof. dr. Hora až do vyřízení všech sporů.

Byl vedoucím delegátem na V. a VI. konferenci o mezinárodním právu soukromém v Haagu. Společnost národů v Ženevě ho povolala do výboru právnických znalců, který se zabýval otázkou, jak upravit mezinárodní vykonatelnost cizích rozhodčích nálezů.

Od r. 1911 byl spoluredaktorem časopisu Právník. Napsal do něho mnoho článků. Kromě toho psal do denních časopisů o důležitých otázkách, které se týkaly širokých vrstev našeho lidu. Často přispíval do časopisu Union, který byl pro informaci ciziny vydáván německy, ale v duchu českém.

Jeho vědecká práce je velmi bohatá. Všechny spisy byly publikovány v několika vydáních, nejrozsáhlejší dílo Československé civilní právo procesní se dočkalo čtyř vydání.

Za celoživotní učitelskou práci na Právnické fakultě Karlovy univerzity, jejímž byl dvakrát děkanem, za bohatou vědeckou práci, za úspěšné hájení zájmů Československé republiky na mezinárodním poli jmenoval prezident republiky prof. dr. Horu na návrh vlády akademikem.

Kozojedy si svého slavného rodáka vážily a jmenovaly ho k jeho 60. narozeninám r. 1933 čestným občanem. V letech 1937 – 39 si tu občané svépomocí postavili kostel církve československé. Při jeho slavnostním otevření dne 21. 5. 1939 měl hlavní projev čestný občan univerzitní profesor JUDr. Václav Hora.

JUDr. Václav Hora byl také zakládajícím členem Spolku pro záchranu zřícenin hradu Krašova, jehož ustavující schůze se konala 12. dubna 1931 .

Dne 17. ledna 1959 zemřel ve své vile v Řevnicích u Prahy. MNV Kozojedy kondoloval pozůstalým telegramem tohoto znění: „Dovolte, abychom Vám jménem všech kozojedských občanů tlumočili upřímnou soustrast nad úmrtím našeho rodáka a čestného občana akademika Václava Hory. Budeme vždy hrdí na to, že tento významný právník vyšel z naší obce a s úctou vzpomínáme jeho památku.“

Víte, že ...

unikátní 310 miliónů let stará plavuň (psali jsme o jejím nálezu v minulém čísle), kterou našli paleontologové v zatopeném černouhelném dolu u Radnic, bude v červenci k vidění v Zápaadočeském muzeu v Plzni. Návštěvníci si tak budou moci prohlédnout raritu, která nemá ve světě obdoby.

Hudba Fenců (Maršíků) - pokračování

I když měli všichni bratři Fenclové možnost zůstat u vojenských hudeb a žít se hudbou, rozhodli se odejít do civilu do daleko skromnějších a drsnějších podmínek ve svém rodném kraji. Toto jejich rozhodnutí bylo velkým přínosem pro zpestření veškerého kulturního dění v širokém okolí. Hned po návratu v roce 1919 zakládají smyčcové kvarteto ve složení: Václav – kytara, Antonín – harmonika, Ferdinand – basa, a nejmladší – tehdy čtrnáctiletý Josef – housle. O rok později pak zakládají i kvarteto dechové: Antonín – křídlovka, Josef – baskřídlovka, Ferdinand – trumpet, Václav – bas.

Po založení těchto kvartetů nastává tedy na Kozojedsku kulturní převrat. Bratři Fenclové po dlouholetých zkušenostech získaných u vojenských hudeb odvádějí skutečně kvalitní hudební výkony. Václav a Antonín navíc také často sami komponují písně a kuplety k různým příležitostem ve svém rodném kraji.

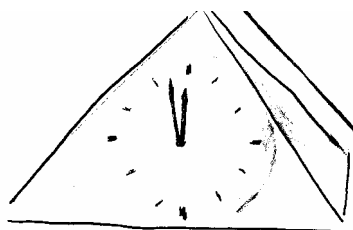
Možná, že se nám dnes bude zdát přehnané, že by založení hudebního kvarteta mohlo vyvolat kulturní převrat. Vraťme se ale trochu do historie. V tomto období bylo na českém venkově daleko více obyvatel než v dnešní době. Nebyla známa televize – začala vysílat až v r. 1953, ani rozhlas – ten vznikl v roce 1923 a na venkov pronikl ještě o několik let později. První rozhlasový přijímač měli v malé obci Robčice právě u Fenců. Byl napájen akumulátorem a vybaven sluchátky jen pro jednoho posluchače. Pro zdejší obyvatele nebyl dostupný žádný dopravní prostředek, ani vlastně obyčejné jízdní kolo ne. Nebylo proto možné zajet za nějakou kulturou do větších center jako v dnešní době. Jediná zábava byla proto jen tancovačka většinou v nevyhovujících malých hospůdkách, kde vyhrávali bratři Fenclové se svými kvartety. Pěšky docházeli za posluchači po celém širokém okolí, účinkovali pro prostý chudý lid českého venkova a často jejich jedinou odměnou byly usměvavé a spokojené tváře vděčných posluchačů.

Po první světové válce ve dvacátých letech minulého století působily v našem okolí tyto kapely: Soukupova z Kozojed, Růžičkova z Bohů, Říhova z Dobříče. (Získám-li o těchto kapelách nějaký písemný materiál, rád se o nich ještě později zmíním.) Dle možnosti chodili bratři Fenclové těmto partám vypomáhat. V roce 1921 nastupil nejmladší Josef trvale do kapely p. Soukupa z Kozojed, Václav, Antonín a Ferdinand zase do tehdy vyhlášené kapely Pímerů z Kralovic. Zde se jim velice líbilo, neboť to byla parta velmi dobrých hudebníků a hrála skutečně na vysoké úrovni. Jediné, co je trápilo, bylo překonávání velkých vzdáleností pěšky na každou hru, a těch bylo až 65 za jediný rok. Dnes se zdá až nemožné ujít za každého počasí vzdálenost 25 km např. z Robčic do Bílova a po celonoční namáhavé hře se pak vydat s nástroji 25 km zase zpět a ráno vstávat do práce.

I když se všem v této kapele velice líbilo, byli nuceni z těchto důvodů kamarády opustit a založit svoji kapelu v místě bydliště. Tato však vznikla již bez nejstaršího bratra Václava. V červnu 1924 přichází na bratry a vlastně celou rodinu velká krutá rána. V mladém věku 30 let náhle umírá talentovaný hudebník, předobry syn, bratr Václav. O kapelnickou živnost proto požádal v roce 1926 mladší bratr Antonín. První vystoupení nové kapely se datuje na den 2. října 1926 v Penzionu Liblín v tomto složení: Fenc Ant., Robčice – křídlovka, Zíka Václav, Břízsko – baskřídlovka, Fenc František, Břízsko – Es klarinet, Šott Josef, Kozojedy – B klarinet, Fenc Ferdinand, Bujesily – trumpet, Heidenreich J., Bujesily – trumpet, Fenc Josef, Robčice – bas, Šour Josef, Kozojedy – bicí. V tomto složení působila kapela až do roku 1937, kdy bylo nutné provést značné změny. Někteří členové byli nuceni ze zdravotních důvodů neb stáří svoji činnost ukončit. Na jejich místa pak nastoupili mladí vynikající hudebníci vracející se většinou po dvouleté presenční službě od vojenských hudeb. Byli to: Frant. Němec a Frant. Tichý z Kozojed, Václav Zeman a Václav Říha z Dobříče, Jaroslav Jindřich z Koryt a Josef Šimandl z Břízka.

(Pokračování příště)

Jiří Fenc, Robčice

Dočkat se je největší moudrost
života.

Podkrašovský vodník

Svého času příslušely Třímány ke křickému panství v rakovnickém kraji. Proto třímánští sedláci jezdili na robotu na Ptyč. Přes řeku Mži používali prámu na přivoze Třímány. Když byla robotu zrušena, prám již nikdo neopravoval, proto vzal za své. Také jez, který mival vorová vrata, byl po létech velkými vodami zničen a dnes není po něm ani památka.

Od té doby se datuje, že z třímanského přivozu se odstěhoval vodník k podkrašovskému mlýnu. „Já jsem sice toho hashrmana nikdy neviděla“, vypráví prababička Macákojc ze Tříman, „ale nynějšího Slávy Konvalinkojc babička, Tona Chlupojc, provdaná Konvalinková, mně o něm povídala. Ona byla dcerou hajného z Bohů a přivdala se k nim do rybárny pod Krašovem.“

Když tam přišla, byla upozorněna, že k nim chodí vodník a že se mu nesmí nikdy ublížit, ani jej pohněvat, nebo by se stalo velké neštěstí. Však to známe, jak se umí každý vodník strašně mstít.

Podle mlejnem při strouze bývaly velmi staré rozkotlané vrby a tam mival vodník svůj brloh. Velmi často vysedával za teplých nocí na jedné z nich a při měsíčku šil. S rybákojc rodinou býval velmi zadobře. Vždyť již i jejich rodiče jej považovali za příslušníka rybářského cechu a měli jej dokonce rádi. Každého roku, když před Vánoce lovili ryby, nevěděli si s nimi rady. To se jim totiž vodník odměňoval za jejich dobrotu – ale o tom se nesmí povídat.

Až jednou, když si nová hospodyně vzala služku, bylo po starém přátelství. Vodník navštěvoval rybárnu každý večer a potom vždy usínal přede dveřmi. Každé ráno byla pak na

zápraží veliká louže. Služku to strašně zlobilo, že musí každý den po vodníkovi utírat, a přemýšlela, jak se vodníka zbavit.

Jednoho večera si vzala pořádnou hůl a v noci, když vodník jako obvykle natažen přes práh silně chrápal, pustila se s kuráží do něj a pořádně mu natloukla. Vodník se rozzlobil a na útěku hrozil služce, že se jí pomstí.

A hned první noc odvázal všechny dobytek a vypustil ho z chléva. Dobytek byl naučen chodit na pastvu přes řeku na třímanskou stranu na Štěpnici, a dalo velkou práci, nežli byl dobytek v noci sehnán zpět do chléva. To prováděl vodník každou noc po dlouhou dobu. Tím byla ovšem postížena nejvíce služka, která se musela téměř sama zúčastňovat těchto nočních výprav, a nanejvýš rozhněvana dala jednoho dne výpověď a na hodinu odešla.

Ze slůžčina odchodu měl vodník nesmírnou radost a dobytek již nikdy neodvazoval. Rybárnu u Konvalinků však přestal od těch dob navštěvovat. Ještě dlouho a dlouho spatřovali jej domácí lidé za měsíčních nocí pod jezem na staré vykotlané vrbě, až jednou zmizel, ale ne daleko.

Pod zříceninami kdysi majestátného hradu Krašova, pod starými olšemi a vrby si našel nový domov, odkud prý podniká tajné výpravy i proti vodě, a lidem se mstí. Nejdéle do tří let dovidají se lidé z okolí vždy o neštěstí ve vodách černé řeky pod Krašovem. Celý vodní tok řeky od Krašovského mlýna až po Jedlinu je jako očarovaný a velmi nebezpečný, neboť zde má stále rozprostřeny své síť tak obávaný podkrašovský vodník.

Václav Macák – Kronika regionu Kralovicko

Takhle to tedy bylo. Jak to ale pak s vodníkem pokračovalo a dopadlo, že skončil kamenný u Mirky ve mlýně, nevíme. Pokud vy něco víte, nebo si vymyslíte, napište a do 15. 8. 2003 pošlete na adresu uvedenou v tiráži novin. Nejlepší dokončení pověsti přečteme při odhalování vodníkovy sochy 16. srpna.

Škola

30. května se konala ve školce oslava dětského dne - děti malovaly křídou na chodníku, hrály různé hry. Žáci ZŠ strávili dopoledne na hřišti - soutěžili např. ve skákání v pytlicích, chůzi na chůdách, házení kroužky na cíl, jízdu zručnosti, střelbě ze vzduchovky, kopané, vybíjené. Na závěr opékali buřty. Počasí bylo hezké, akce se vydařila.

Hasičská soutěž

7. června se na hřišti konal 2.ročník hasičského klání opohár starosty obce Kozojedy. Zúčastnilo se 16 družstev, ženy Kozojed obsadily 2.místo, vyhrály Brodeslavy; kategorii mužů vyhráli jako loni kozojedští. Celé odpoledne vyhrávala hudba p. Beneše. Krásné počasí, chlazené pivo a teplé uzeniny přispěly k dobré pohodě.
text a foto V. Hirt

Odhalení pamětní desky J. J. Markovi

Dne 13. 9. 2003 bude na kozojedské faře odhalena pamětní deska Janu Jindřichu Markovi (Jan z Hvězdy) místnímu faráři a významnému spisovateli. Během slavnostního odpoledne vystoupí kapela J. Fencla, pěvecký soubor a další. Přítomny budou prodejní stánky, ukázky historických řemesel, pouťové atrakce. Jídla a pití bude dost! Srdečně všechny zve Kulturní spolek Kozojedy.

Obecní úřad Kozojedy

Vesnice roku

Cílem soutěže vesnice roku v Programu obnovy venkova je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na vývoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a prokázat široké veřejnosti význam venkova. Vyhlašovatelé soutěže jsou Spolek pro obnovu venkova, Svaz měst a obcí ČR a ministerstvo pro místní rozvoj. Předmětem hodnocení bylo celistvé uskutečňování vlastního programu obnovy vesnice v těchto okruzích:

1. Konceptní dokumenty (např. urbanistická studie)
2. Společenský život (tradice a jejich udržování, vydávání novin atd.)
3. Aktivity občanů (dobrovolné práce, spolupráce školy s obcí apod.)
4. Podnikání (zemědělství, služby)
5. Péče o stavební fond a obraz vesnice (péče o původní zástavbu, nová zástavba)
6. Občanská vybavenost, inženýrské sítě, úspory energií (údržba objektů, odpadové hospodářství, energie)
7. Péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci (čistota a pořádek v obci, sportoviště, výsadba zeleně vodní toky)
8. Péče o krajinu (výsadba lesů, rybníky, členění honů)

V roce 2003 bylo do Vesnice roku přihlášeno za Plzeňský kraj 11 obcí. Krajské komise určila jednoho vítěze (Dýšina), který postoupí do celostátního kola. Dále mohlo být obcím uděleno nejvýše jedno z následujících ocenění:

modrá stuha - za společenský život (Kozojedy), **bílá stuha** - za činnost mládeže (Černošín), **zelená stuha** – za péči o zeleň a životní prostředí (Oselce), **diplom za vzorné vedení knihovny**.

Obci Kozojedy byla na slavnostním vyhlášení výsledků krajského kola Vesnice roku 2003 dne 19.6.2003 v Dýšině předána modrá stuha za společenský život v obci.

Poděkování

Obecní úřad děkuje paní Marii Němcové u příležitosti jejího odchodu do důchodu za dlouholetou práci ve funkci ředitelky Mateřské školy v Kozojedech. Přejeme jí hodně zdraví a dobré pohody do dalších let.

Společenská kronika

Narozeniny

- 80 let – 26. 06. Pechová Marie, Lednice 32
80 let – 21. 08. Kroftová Marie, Robčice 11
60 let – 21. 08. Hykyšová Zdeňka, Kozojedy 88

Zlatá svatba

22. 08. – manželé Svobodovi, Kozojedy 121

Občané mají možnost si zakoupit na Obecním úřadě Kozojedy novou knihu pana Jaroslava Sklenáře z Čisté s názvem „**Obchod-průmysl, řemesla a živnosti na Kralovicku a Manětínsku**“. Cena jednoho výtisku je 250,- Kč.

Zdravotní středisko Kozojedy

Změna v ordinaci - ČERVENEC, SRPEN 2003

Praktický lékař - MUDr. Havlín

- nebudou odpolední úterní ordinace

Dětský a dorostový lékař – MUDr. Kozderková

úterý 7,45 - 9,30; čtvrtek - není ordinace

8.7. 9:30 – 10:30;

12.8. 9:30 – 10:30;

19.8. 9:30 – 10:30

Místní knihovna Kozojedy bude otevřena i v době letních prázdnin a to vždy v pondělí od 16-18 hodin.

6. veřejné zasedání Zastupitelstva obce Kozojedy dne 26. 6. 2003

Na jednání Zastupitelstva obce Kozojedy byl pan Pavel Spurný, Hodyně 41 schválen správcem soustavy rybníků „Kozojedy-Jílova“, dále byl potvrzen finanční příspěvek na pořádání koncertu „Barokní perly 2003“ ve výši 15.000,-Kč.

UPOZORNĚNÍ

V obci i v jejím okolí se stále objevují černé skládky. Upozorňujeme občany, že uložení jakéhokoliv materiálu, který není možné uložit do kontejnerů v obci (hlavně stavebního), do prostoru Jíloven, „jámy u Tichých“, nebo jiná místa, je zakázáno a bude v případě zjištění porušení pokutováno a přistížená osobě bude naúčtován i poplatek za likvidaci skládky.

Vydává Kulturní spolek Kozojedy - Jaroslava Benešová, Helena Štěrbová

Noviny vycházejí od června 2002 každé dva měsíce, další číslo vyjde 1. 9. 2003.

Poděkování všem, kdo se o vydání tohoto čísla zasloužili.

Budeme rádi, když do našich novin také přispějete. Adresa: J. Benešová, Kozojedy 7.

nebo j.benesova@post.cz

Naše noviny najdete též na internetu na adrese: WWW.SWEB.CZ/OBECKOZOJEDY v nabídce SPOLKY